

ОБЩИНА ГУРКОВО

гр. Гурково 6199, обл. Ст. Загора, бул. "Княз Ал. Батенберг" 3
тел.: КМЕТ – 04331/ 2260,
e-mail: obshtina@gurkovo.bg, web: <http://www.gurkovo.bg>

ОТЧЕТ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА "ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ГУРКОВО 2021-2028 г." за 2024 г.

Приет с Решение № 220 /19.05.2025 г. по Протокол № 20 на ОбС - Гурково

Програмата за опазване на околната среда /ПООС/ на Община Гурково е изготвена в съответствие с изискванията на чл.79 от Закона за опазване на околната среда /ЗООС; чл.79, ал.1/, Закона за водите, Закона за управление на отпадъците, Закона за устройство на територията /ЗУТ/ и Правилника за приложението му, Закона за местното самоуправление и местната администрация /ЗМСМА/. Приета с Решение №356/25.03.2022 г. на Общински съвет – Гурково.

Основните цели на програмата са:

- Да използва природните дадености на територията на общината за развитие на икономически потенциал;
- Да идентифицира и анализира проблемите в областта на околната среда на територията на общината, да установи причините и да предложи решения и действия за тяхното преодоляване;
- Да открие приоритетите в разглежданата област;
- Да обедини усилията на общинските органи, държавните институции, населението, НПО и предприятията на територията на общината за решаване на проблемите;
- Да подпомогне аргументирането на проектите на общината, които тя би предложила да бъдат финансирани от различни финансови източници ;
- Да използва оптимално наличните ресурси за решаване на приоритетните проблеми в общината и обезпечи регенетирането на използваните природни ресурси – почви, вода, атмосферен въздух и др.

Необходимостта от този стратегически документ, който засяга компонентите на околната среда, се определя не само заради законовата си форма, а е нужен, за да се подобри качеството на живот, да се планират действията във връзка с опазването на околната среда, да се формулират приоритетите за дадена територия и конкретните проблеми.

Програмата за опазване на околната среда прилага комплексна система от административни и икономически мерки за регулиране екологичното поведение на стопанските субекти и населението в общината. Целта е да осигури разумен баланс между административните и пазарно-ориентирани икономически регулатори, като в максимална степен използва подход за координация и взаимодействие на структури, ресурси и усилия.

Екологичните условия на община Гурково се формират от взаимодействието и взаимното влияние на определени природни и антропогенни фактори.

Основните антропогенни фактори, които оказват влияние върху качествата на околната среда на общината са: промишлеността, транспорта, бита, употребата на изкуствени торове и пестициди в селското стопанство. Тези фактори влияят върху състоянието на атмосферния въздух, водите и почвите.

Опазването на чистотата на въздуха и водите в общината имат определен приоритет.

Контролът върху състоянието на околната среда се провежда по компоненти на средата и фактори в съответствие с поредицата от специализирани закони за управление на околната среда, приети през последните години за сближаване със законодателството на ЕС.

Опазването и възстановяването на основните елементи на околната среда са определящи дейности на Програмата, в която са определени конкретни мерки и подходи за устойчивото развитие на околната среда на базата на съществуващото състояние и очакваното развитие на икономиката и инфраструктурата на общината.

Мерките и използваните практики за тяхното реализиране е свързано с гарантирането на:

- съхраняване на природните ресурси на общината в естествения им вид и създаване условия за устойчиво развитие на територията ѝ;
- осъществяване на строг контрол върху потенциалните източници на замърсяване на компонентите на околната среда;
- изграждане на капацитет и екологично отношение на населението за участието му при решаване на екологичните проблеми на общината;
- въвеждане на интегрирани нисковъглеродни практики за децентрализирано управление на основни елементи на околната среда;
- интегрирани подходи при обвързване на въпросите касаещи околната среда, във всички останали сектори за постигане на стратегическите цели: устойчива общинска икономика, качествена жизнена среда и съхраняване и опазване на уникалната природа и околна среда.

Основни източници на замърсяване:

- Промисленост – водещите сектори в общината са: производство на метален амбалаж; пластмасови изделия за промишлеността, хранителни продукти и напитки; производство на дървен материал и изделия от него и производство на етерични масла. Относително слабо развитата промишленост не позволява замърсяването на атмосферния въздух. Основните източници на организирани емисии от вредни вещества за община Гурково са горивните инсталации с битов характер, емисиите от моторни превозни средства, производствените фирми.

- Комунално-битови дейности - това са едни от основните дейности, замърсяващи въздуха в общината. Основното замърсяване е през отоплителния сезон. Причината за това е използването на лошокачествени твърди и течни горива – мазут, нафта, въглища, брикети. При изгарянето на масово употребяваните в домакинството твърди горива, емисиите са с ниска височина и ниска емисионна температура. При неблагоприятни метеорологични условия и затруднена дифузия на замърсителите може да се стигне до високи приземни концентрации на вредни вещества в близост до източниците. Това важи особено за емисиите на прах и твърди частици от ремонтно-строителни дейности. Подобни дейности имат локално въздействие и не оказва съществено влияние за състоянието на атмосферния въздух в общината.

На територията на община Гурково до момента не са установени наднормени стойности на йонизиращи лъчения, както и няма източници на радиационно замърсяване.

По отношение на отпадъците - на територията на Община Гурково се генерират основно битови, строителни и селскостопански отпадъци. От общината се събират, транспортират и депонират твърди битови и смесени отпадъци от домакинствата, обществените сгради, търговските обекти, уличните площи и предприятията и строителни отпадъци от общински обекти. На практика извън контрола на общината остават селскостопанските отпадъци, които се изхвърлят нерегламентирано и няма данни за тяхното количество.

Опасните отпадъци на територията на общината са предимно излезли от употреба пестициди.

Единственият метод за обезвреждане на отпадъците е депониране, което се осъществява на Претоварна станция – Гурково.

Въпреки полаганите системни грижи и усилия от общинското ръководство на община Гурково в управлението на всички подсистеми от околната среда в общината основните проблеми стоящи в обсега на управление на околната среда са свързани най-вече с липсата на действаща и обективна система за генериране на данни и система от индикатори за мониторинг на състоянието на околната среда. На територията на общината няма мониторингови станции (за въздух, почви, води, радиоактивни лъчения и шум).

Проблемите с управлението на дейностите свързани с отпадъците се отразяват най-бързо и пряко върху облика на общината и здравето на хората и закономерно те ангажират повече средства и квалифицирани служители. Като основни причини за това състояние могат да се посочат на първо място финансови причини породени от липса на средства, на второ място организационни и на трето място са тези свързани с ниската екологична култура на населението.

Решаването на многобройните проблеми трябва да се основава на принципите на устойчивото развитие; намаляване и предотвратяване на риска за човешкото здраве; възстановяване и съхраняване на качеството на основните елементи на околната среда, създаване на устойчиви регионални нисковъглеродни икономики. За целта на територията на общината трябва да се създадат оптимални условия за живот на населението, балансирано съотношение между компонентите на околната среда, здравето на човека и оползотворяване на местните ресурси за стабилно и ефективно икономическо развитие.

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

1. АТМОСФЕРЕН ВЪЗДУХ

Контрол на състоянието на атмосферния въздух- На територията на община Гурково не съществуват пунктове за контрол на качеството на атмосферния въздух, включени в системата на Националния екомониторинг.

Контролът се осъществява от РИОСВ на източници на организирани емисии.

Основен замърсител на атмосферния въздух на територията на общината е преминаващия транспортен поток през Старопланинския проход “Хаинбоаз”.

Интензивността на движение на МПС през тази пътна артерия е голяма, което е предпоставка за замърсяване на атмосферния въздух с олово и азотни оксиди.

Необходимо е рехабилитация на републиканската пътна мрежа преминаваща на територията на общината, с цел да се избегне праховото замърсяване на въздуха от автомобилния транспорт, както и създаване на система от зелени площи и благоустрояването им с цел предотвратяване на замърсяванията.

Производствените предприятия с горивни инсталации и съоръжения са картотекирани в РИОСВ и се упражнява оперативен контрол за генерираните от тях емисии.

2. ВОДИ

Ежегодно се изготвя мониторингова програма, която се съгласува с РЗИ Стара Загора за качеството на питейните води на селата Димовци, Лява река и Пчелиново.

През 2024 г. е извършен мониторинг на водата за питейно-битови цели на селата Димовци, Лява река и Пчелиново. Мониторингът е извършен съгласно изискванията на Наредба №9 по покзатели от група А и група Б, също и радиологичен анализ.

3. ОТПАДЪЦИ

Община Гурково е член на „Регионално сдружение за управление на отпадъците – Стара Загора” (РЦУО – Стара Загора). Изграден и въведен в експлоатация е „Регионален център за управление на отпадъците – Стара Загора”, като част от РЦУО е Претоварна станция - Гурково, въведена в експлоатация през месец февруари 2017 г., която се използва от общините Гурково, Твърдица и Николаево. На ПС – Гурково има и площадка за временно съхранение на биоразградими отпадъци. На ПС – Гурково се приемат за обезвреждане и строителни отпадъци генерирани от ремонтна дейност, образувани от домакинствата на територията на Община Гурково.

През 2024 г. продължи мониторинга на закритото и рекултивирано депо/сметище по Договор № Д- 106/22.10.2020 г. на община Гурково. Договорът е сключен с фирма ЕКО-КОНСУЛТ-ИНЖЕНЕРИНГ ООД. На площадката на рекултивираното депо има два мониторингови пункта, като се извършва изпитване на отпадъчни води, подземни води, газови емисии – измерване на вредни вещества, изпускани в атмосферния въздух от неподвижни източници.

През 2024 г. на територията на Община Гурково бяха изчистени нерегламентирано натрупани отпадъци на терени общинска собственост. Почистената площ е 2160 кв.м.

За периода м. януари 2024 г. – м. декември 2024 г. общото количество събрани и предадени за обезвреждане чрез депониране смесени битови отпадъци с код 20 03 01 е **1375,16 тона**.

С оглед недопускане образуването на нерегламентирани замърсявания, през 2024 г., на територията на Община Гурково, еднократно са извършени планувани проверки/оглед на пътните съоръжения, обслужващите зони, крайпътните

обслужващи комплекси и опорни пунктове, по смисъла на § 1, т. I – 3, 6, 9 и 10 от ДР на Закона за пътищата, както и на реките и прилежащите им терени. Проверките са извършвани съвместно с експерти на РИОСВ – Стара Загора.

Има действаща „Програма за управление на отпадъците 2021 – 2027 г.“, която е приета от Общински съвет – Гурково с Решение №205/26.02.2021 г. /Протокол №17/. Определен е и морфологичния състав на смесените битови отпадъци, генерирани на територията на община Гурково, като в доклада са включени само битови отпадъци /от домакинствата и подобни отпадъци/, производствени отпадъци не са включени.

През 2024 г. Община Гурково сключи договор с фирма „М-ТЕКС РЕЦИКЛИРАНЕ НА ТЕКСТИЛ” ООД гр. Габрово за организиране на система за разделно събиране на битови отпадъци от облекла и текстилни материали на територията на Община Гурково.

4. ЗЕМИ, ПОЧВИ И НАРУШЕНИ ТЕРЕНИ

Замърсяването на почвата с тежки метали се контролира от РИОСВ – Стара Загора, които вземат почвени проби в пунктовете от Националната система за мониторинг на околната среда. В общината няма производства, които да замърсяват почвите с тежки метали и нефтопродукти.

Основен източник на почвеното замърсяване и разрушаване е нерегламентираното изхвърляне на различни видове отпадъци – битови, строителни, селскостопански, и др. И към момента на територията на общината периодично се оформят локални замърсявания със сезонни отпадъци от домакинствата и строителни отпадъци, поради все още ниската екологична култура на населението. Те се констатираат своевременно и общината предприема незабавни мерки за отстраняването им, като периодично обявява кампании за почистването на тези локални замърсявания.

5. ШУМОВО НАТОВАРВАНЕ НА ГРАДСКАТА СРЕДА

Шум - основен източник на шум в общината е автотранспорта. Автотранспортният шум е в пряка зависимост от интензивността на движението, скоростта и структурата на транспортния поток, пропускателната способност на пътните артерии, възрастта на автомобилния парк, вида и качеството на пътната настилка.

Наднормено излъчване на шум има в района на с. Пчелиново и по ул. “Прохода” гр. Гурково, ул. „Шипка” с. Паничерево, което е вследствие на преминаващия през по-голямата част на общината проход “Хаин боаз” (Прохода на Републиката) голям поток на автомобили. Необходимо е да се ограничи скоростта на автомобилите, преминаващи през Прохода на Републиката.

6. БИОРАЗНООБРАЗИЕ И ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ

За опазване на биологичното разнообразие при билкосъбирането се упражнява контрол от общинска администрация и РИОСВ – Стара Загора. На

контрол са подложени пунктовете за изкупуване на билки без ограничен режим, горски плодове и гъби. РИОСВ – Стара Загора упражнява контрол за ограничаване на незаконната търговия с редки и защитени видове растения и животни.

7. ЗЕЛЕНА СИСТЕМА

Зелените площи на територията на общината се почистват и поддържат от звено „Чистота”.

За поддържане на чистота са заети пряко 9 души. Допълнително за поддържане чистотата на улици и терени за обществено ползване в гр. Гурково и улиците по населените места, както и местата за отдих извън населените места се ангажират лица, полагащи обществено полезен труд, съгласно ППЗСП, както и лица, работещи по Програмите за временна заетост. Извършват се дейности по почистване, косене, поддръжка на паркове, площи, алеи, гробищните паркове и др.

Поставени са паркови кошчета за отпадъци по централните части на населените места в общината.

Ежегодно Община Гурково засажда дръвчета по случай „Седмица на гората“, през 2024 г. бяха засадени около 100 бройки дървета в гр. Гурково и с. Паничерево.

8. ИНСТИТУЦИОНАЛНИ МЕРКИ

Обществеността се информира за процедури за обществено обсъждане на инвестиционни намерения, в т.ч. и на ЕО на планове и програми, като за всички инвестиционни намерения е направено публично уведомяване, чрез обявления публикувани на интернет страницата на общината и на информационните табла в сградата на общината и съответното кметство.

Действията на Общинска администрация в областта на опазване на околната среда и управление на отпадъците достигат до гражданите на общината, чрез публикации на интернет страницата на общината, чрез публични прояви и събития.

През 2024 г. се изготвиха и изпратиха напомнителни писма до гражданите на гр. Гурково, относно ангажиментите по поддържане на прилежащите към домовете терени, както и опазване на обществените терени от замърсяване.

На интернет страницата на общината се публикуват обяви с апел към жителите на гр. Гурково да почистват прилежащите към имотите си тротоарни площи и опазват обществените терени от замърсяване.

Общинската програма представлява отворен, динамичен документ, променящ се паралелно с настъпващите в обществото социално–икономически условия.

Изготвил: /п/

Р. Драганова – Началник отдел ХДОСЕ